

Aaltjes in vaste planten

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Foto: René Faas

Aaaltjes blijven voor de vaste plantenteelt een aandachtspunt. Een belangrijk gegeven is dat inzicht in de situatie op uw bedrijf van groot belang is. Het nemen van een aaltjesmonster moet eigenlijk even vanzelfsprekend zijn als het nemen van een bemestingsmonster. Door de geringe mogelijkheden tot grondontsmetting moet duidelijk zijn waar voor sommige gewassen de gevaren liggen. Via de monsters wordt ook duidelijk in welk plantgoed aaltjes te verwachten zijn, zodat dit niet gebruikt hoeft te worden. Bij aaltjesmonsters is het niet alleen belangrijk om te kijken naar de hoeveelheid schadelijk aaltjes, maar ook naar de overige aaltjes.

WELKE AALTJES BELANGRIJK

Bij de aaltjesmonsters kun je twee kanten uit. Als je echt één bepaald aaltje verwacht, kun je alleen op dat aaltje laten bemonsteren. De kosten van deze monsters zijn beduidend lager dan voor een compleet aaltjesmonster. Voordeel hiervan is dat er veel frequenter getoetst kan worden. Nadeel is dat je het niet merkt als er een ander aaltje om de hoek komt kijken. De belangrijkste aaltjes die direct problemen op kunnen leveren zijn de wortelaaltjes, zoals *Pratylenchus penetrans* (lesieaaltje) en *Meloidogyne hapla* (knobbelaaltje). Het knobbelaaltje is vooral een exportprobleem terwijl het wortellesieaaltje meer een groeioprobleem

betekent. Naast deze aaltjes zijn de vrij levende aaltjes een aandachtspunt. Deels als groeiremmering, maar ook vanwege de virusoverdracht die ze kunnen veroorzaken. De belangrijkste van deze aaltjes behoren tot de Trichodoridagroep, omdat ze in verband worden gebracht met de overdracht van Tabaksratelvirus. Twee andere aaltjesgroepen die aandacht vragen zijn de Longidorusgroep en de Xiphinema-groep. Deze twee groepen komen niet veel voor, maar hebben speciale eigenschappen. Xiphinema wordt ook in verband gebracht met virusoverdracht en de Longidorus vraagt speciale aandacht omdat deze zeer sterk vermeerdert op *Tagetus*. Omdat *Tagetus* succesvol wordt ingezet tegen de wortelaaltjes kan dit een probleem opleveren. Als er een lichte aantasting van Longidorus in het perceel zit, kan een *Tagetusteelt* deze populatie laten exploderen. Teeltechnisch is op dit moment alleen van *Astilbes* bekend dat ze erg veel last hebben van dit aaltje. Meer inzicht in de aaltjespopulatie op uw perceel kan schade aan de gewassen door exportbelemmering of groeiremmering voorkomen. Tevens kan een goed inzicht in de aaltjespopulatie helpen grip te krijgen op virussen.

HERBESMETTING

De belangrijkste besmetting van aaltjes die in de plant zitten, zoals wortellesie- en wortelknobbelaaltjes, gebeurt door onzorgvuldig werken. Dat begint al met het planten van plantmateriaal waar deze aaltjes in zitten. Worden deze geplant op grond die is ontsmet, dan is het perceel in één keer weer besmet. Ook andersom gaat dit op. Als een schoon partij

op een besmet perceel wordt geplant dan is de besmetting in de partij alweer een feit. Nu zullen de meeste telers dit niet bewust doen, maar het gevaar zit in de kleine overlappingen. Als het ontsmette perceel te klein is voor de schone planten wordt er gemakkelijk nog even een bed doorgeplant. Op dezelfde manier wordt er nog een bed niet schoon plantgoed op het ontsmette perceel geplant. In beide gevallen kunt u beter het plantgoed weggooien dan planten. Als er schoon plantgoed op een schone grond wordt geplant is de kans op een aaltjesbesmetting vele malen kleiner. Probeer dus met de plantvolgorde rekening te houden met de belangrijkheid van een soort. Als er van dit soort plantgoed overblijft is de kans dat er wordt doorgeplant groter dan wanneer het een soort is met minder rendement. Als van plantgoed niet helemaal zeker is of het besmet is, plant het dan niet op ontsmette grond, want u krijgt pas na 5 jaar weer de kans om de ontsmetting te herhalen.

INZICHT

Een goed inzicht in de mogelijke gevaren krijgt u alleen als er regelmatig een aaltjesonderzoek plaatsvindt. Een aaltjesonderzoek is vaak goedkoper dan het nutteloos inzetten van bestrijdingsmiddelen. Let bij de aaltjesmonsters ook op de groep overige aaltjes. Het blijkt dat als deze groep nadrukkelijk aanwezig is de schadedrempel voor de schadelijke aaltjes hoger ligt. Tevens lijkt een hoog organische stofgehalte actief de wortellesie- en wortelknobbelaaltje te verminderen. Blijf altijd alert op herbepesmetting en plant geen verdacht plantgoed.

